

HAN FÅR MEDALJ

För några veckor sedan kungjordes högtidligen vilka som kommer att dekoreras med medaljer under veterandagen den 29 maj. Utdelandet sker vid veteranmonumentet som är beläget vid Sjöhistoriska museet på Djurgården. Under ceremonin närvarar bland andra ÖB Micael Bydén, kung Carl XVI Gustaf och statsminister Stefan Löfvén.

En av dem som kommer att tilldelas medalj är **Per Sjöberg, 45 år High Chaparral**. Han kommer att erhålla Försvarsmaktens medalj för sårad i strid, för skadorna under de våldsamma kravallerna vid byn Gaglavica i Kosovo, mars 2004.

Vi på veterankort.se fick möjlighet till en pratstund med Per, som visade sig vara en oerhört engagerad och driven person och som har tagit med mycket av erfarenheterna ifrån sin insats till det han arbetar med idag.

”Hej Per! Först av allt – STORT GRATTIS till din medalj! Första frågan är nästan obligatorisk – hur känns det?”

”Jo, det är ju några år sedan insatsen (KS 09), men jag känner mig verkligen hedrad, och det känns faktiskt som lite upprättelse för vad man varit med om”.

Per berättar att han skadades i samband med kravallerna i

Caglavica, där cirka 15.000 personer var inblandade. Läget hade varit spänt länge, men det är väl ingen som riktigt vet vad som fick kravallerna att utbryta. Det sades att tre kosovo-albanska pojkar lekt vid en bro längs en bäck, och då en av dem ramlade i, skyllde de andra på att den serbiske mannen som stod på andra sidan bron hade förorsakat det hela när hans hund började skälla. Efter vedergällning trappades stämningen upp, och Hans Håkansson, stabschef för KS09, beskriver förloppet så här i tidningen *Väduren* nr 1/2004:

Folkmassan var väldigt uppretad och uppträdde mycket aggressivt. Stenar, flaskor och andra projektiler började hagla genom luften. Folkmassan började framrycka runt kravallinjen som strax därefter hastigt fick dra sig tillbaka. En andra linje upprättades hastigt en kilometer längre tillbaka. Bataljonen hade nu förstärkts av finska och irländska förband... // Båda sidorna började sporadiskt beskjuta varandra. Ingen

eldgivning riktades, som jag bedömer, direkt mot våra soldater, men vi befann oss mitt emellan folkgrupperna. Många av soldaterna upplevde skott som gick mycket, mycket nära... // Totalt skadades ett trettiotal soldater, varav 14 från den svenska bataljonen... //Min bedömning är att de svenska soldaterna genom sin insats tillsammans med andra räddat livet på ett stort antal människor.

Per berättar att han mitt under kravallerna slogs till marken, och sedan minns han inget förrän han vaknar upp på det amerikanska fältsjukhuset. Där vårdas han för sina fysiska skador, men när han börjar pigga till så vill han inget annat än att komma tillbaka till gruppen, för han ville ju inte svika dem, och det var där han kände att tryggheten fanns.

”En viktig lärdom från insatsen, säger Per, är hur bra vi har det i Sverige. Där nere arbetade vi en del med att motarbeta trafficking, men vi ”hade bakbundna händer” och kunde inget göra. Den maktlösheten kändes inombords.” forts.

”Vilken relation har du till Försvarsmakten Per?”

”Jag har ju varit med i Hemvärnet sedan 1994, och jag jobbade extra på P 10 som utbildare. Efter KS 09 har jag ju också varit aktiv i Sveriges Veteranförbund Fredsbaskrarna i Jönköping.

”Vad jobbar du med idag?”

”Sedan 16 år tillbaka arbetar jag på High Chaparral. Det är ett året-runt-jobb och jag är ansvarig för service, tågpersonal och rekvisita.

”Tågpersonal? Menar du att du är ansvarig för ett gäng tåggrånare?”

”Ja, skrattar Per! Så är det, och du ska veta att jag har stor nytta av mina erfarenheter ifrån Försvarsmakten i min nuvarande chefsroll! Jag är van att organisera, och jobbet innebär varje dag nya uppgifter och nya utmaningar. Jag arbetar aktivt för att skapa en väl sammanhållen grupp. Vi pratar väldigt öppet med varandra, och det är högt i tak. Ibland när man skämtar kan det gå över styr, och om det inte längre känns okej för en individ;

då har jag införlivat ordet ”100% allvar”. Ibland när man skämtar, och någon säger de orden, så vet alla att nu är det på riktigt, och då är det dags att bruka allvar.”

”Värdesätter du hos din personal egenskaper som man ofta lär sig inom den militära sfären?”

”Ja, absolut! Rätt tid, rätt plats, rätt utrustning är A och O! Vana att arbeta i grupp är också en viktig egenskap. Vi arbetar så intensivt tillsammans under sommarsäsongen, och det gäller att hålla ihop även när det känns motigt.”

”Vad ser du fram emot nu?”

”Jag ser såklart fram emot att få ta emot min medalj på veterandagen, men mest av allt att träffa min sommarsäsongspersonal på High Chaparral.”

<http://www.forsvarsmakten.se/sv/aktuellt/2016/05/arets-veterandagsmedaljerer-utsedda/>
<http://www.forsvarsmakten.se/sv/information-och-fakta/medaljer-och-utmarkelser/forsvarsmaktens-medaljer/>
<http://www.tjelvar.se/varia/58-6.htm>

Försvarsmaktens medalj för sårade i strid (FMMsis) är av åttonde storleken och utförs i valörerna guld och silver. Åtsidan utvisar i relief ett stolpvis ställt brutet svärd omgivet av en lagerkrans och tre öppna kronor ställda två över en. Frånsidan är utformad med texten "MED LIVET SOM INSATS" och "FÖR SVERIGE" i övre delen. Namn på den som har tilldelats medaljen ingraveras på horisontell banderoll i nedre delen på medaljens frånsida. Guldmedaljen tilldelas endast den som stupat i strid. Silvermedaljen kan tilldelas den som sårats av direkt eller indirekt stridshandling.

Medaljbandet är rött med en svart bård i mitten och symboliserar livet (det röda) och sorgen (det svarta). Medaljen tilldelas av Överbefälhavaren.

